

אם ארץ־ישראל השבעה לא באה אל שכונות־העוני, הן באות אליה - מעל במתו של תיאטרון

בכך שהוא משתדל להביא בעיקר מחזות מקוריים של יוצרים ישראלים. במה שזרש של התיאטרון הכינה, לפני כמחצי שנה, הצגה בשם "עצבים". היתה זאת הצגה דוקומנטרית, שהביאה את סיפוריהם של אלה החיים בשולי החברה. אולם בהצגה זאת חלה תקלה. הנהלת התיאטרון התכוונה להעלות את המחזה בעיקר במרכזים קהילתיים, בעיירות־פני תוח ובשכונות עוני, וזאת קיוותה לעשות בעזרתו של מיפעל אמנות לעם.

המיפגש

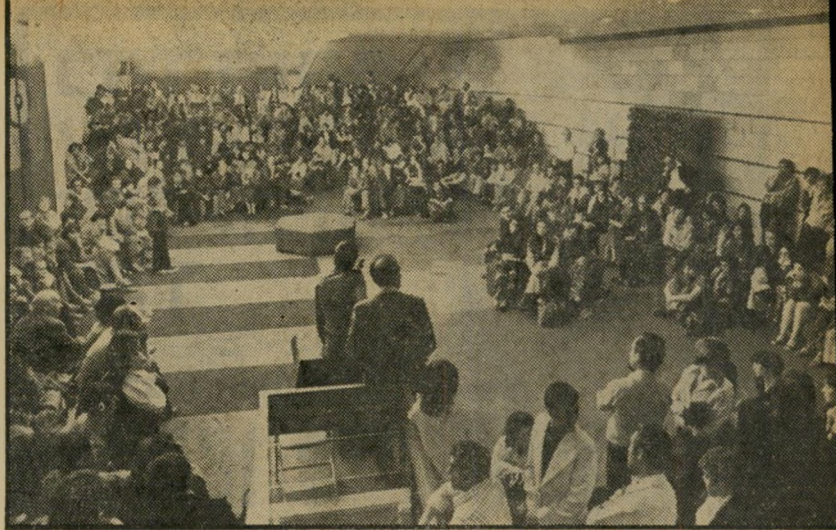
בעיירה שלומי

א לא שאנשי אמנות לעם לא התלהבו מהרעיון. לדעתם, ההצגה עלולה היתה לגרום להסתה והיא הטיפה לאלומות. הנהלת התיאטרון החליטה להריץ את עצבים באופן עצמאי, כשהתיאטרון מסבסד את מרבית ההצגות. הצלחת עצבים דירבנה את יהושע סובול, מחזאי־הבית של התיאטרון החיפאי, ואת יצחק (איציק) וינגרטן, שחקן התיאטרון ותלמיד החוג לתיאטרון באוניברסיטת תל־אביב, להמ-

רים הפותחים את אחת ההצגות המרעישות והסנסציוניות ביותר שהועלו על הבמה בארץ בשנים האחרונות. ההצגה קרויה, המועלית על־ידי שחקני התיאטרון הי עירוני חיפה, מיוחדת הן בתוכנה המי ביא, מפי אנשים חיים, המתגוררים ועובדים במקומות הקרויים אצלנו שכונות־מצוקה ועיירות־פיתוח. את דיעותיהם, השקפותיהם אורח־חיהם וציפיותיהם לעתיד, והן בדרך ההגשה החרפה - ויש האומרים, המטיפה למרד גלוי.

בנימין זאב הרצל רצה לראות בעם ישראל עם אחד. הוא התכוון, מן הסתם, לעם מאוחד, מגובש, קיבוץ של גלויות. ברקע ההצגה מוקדן, על מסך קטן, מישפצו המפורסם של חוזה מדינת־היהודים בהקשר אחר לגמרי: "עם ישראל אחד..." להורות שיש עם ישראל אחד, שעליו מספרים בתצוגה, "האנשים השחורים", כפי שנקראים בהצגה יוצאי ארצות־המזרח, ארץ־ישראל השנייה והמזרחית, ועם יש ראל שני - זה היושב בחליפות מהודרות באולם־התיאטרון וממלמל לעצמו: "כך זה לא יכול להימשך!"

תחילתו של המחזה קרויה בהציגה אחרת של תיאטרון חיפה, הידוע

דין בצמרת

כל אנשי צמרת החברה הירושלמית התכנסו לאחר תום ההצגה באחד המסדרונות המפוארים של תיאטרון ירושלים, לדיון במחזה. הינחה את הדיון ברוך לוי, יועץ ראש־הממשלה לענייני רווחה.

יהיה / איחי מחר, יעני, אדם כזה. / תן לי אלף קילומטר, יעני / תן לי יער, / חושך תן לי, לילה / אל תתן לי יום, / תן לי ים. / וכסף, יעני, חם / ותן אוויר לנשום / ותן לי כוח / לקום, יעני, לב רוח / וקח ממני את הויתור / בו שש עשרה אני, בנאדם גמור. / יעני, השיר בשם זה, הוא אחד מהשיי

ל עני, בן שש־עשרה אני / שתי עיניים יש לי / שרואות הכל, והפה, סגור. / יעני, בן שש־עשרה בקושי / אין לי ראש / ללמוד ולעבוד, יעני, / בנאדם גמור. / בן שש־עשרה בקושי, יעני, / תן לי קול בראש / לך עם זה זה / ואל תלך עם זה, יעני, / בן שש־עשרה בקושי, / לא יודע מה

אלון נהנה

שר־החוק, יגאל אלון, היה אחד הצופים בהצגה קרויה, בעת שהועלתה בפעם הראשונה בתיאטרון ירושלים ביום הרביעי שעבר. אסיכי ניראה נהנה מהמחזה ואף צחק בקול רם, בקטעים מסויימים. שבהם חזקו בלעג חברי־כנסת אחדים, לא נשאר יגאל אלון להשתתף בדיון.

הוועדה נלחצה

עודד קוטלר, המנהל האומנותי של תיאטרון חיפה, האשים את ועדת הרפרטואר של תיאטרון ירושלים בכך שאינה מסכימה להמשיך הצגת קרויה בתיאטרון. בעיקבות דבריו, שעוררו סערת־רוחות בקהל, הודיעה הוועדה כי הסכימה לקבל את קרויה כהצגה מן המניין.

שיך לאסוף חומר דוקומנטרי מפי אנשי השוליים, פושעים במסדות סגורים, נעדרות העובדות במפעלים מבוקר עד ערב כאוטומאטים אנושיים מודרניים תמורת שכר מגוחך, "מארוקאיים וערבים" ואפיי לו, "שחורים שעלו לגדולה", שהיום הם קבלנים המעסיקים את בני עדותיהם ור "יודעים לקנות אותם" עם קופסת סיגריות תוצרת־חוץ ופחית־בירה אמסטל. על דרך איסוף החומר סיפר איציק, בן 25, יליד רחובות: "למשל, את התמונה בקריזה, המראה מיפגש בין שחקני התיאטרון לבין נערים בעיירות־הפיתוח שלו, כתבתי בעיקבות פגישה עם חברי התיאטרון הקהילתי שבעיירה. נסענו קבוצת שחקנים של התיאטרון עם הבמאית גולה צ'לטון, לראות את עבודת החוג הדרמאטי בעיירה שלומי. התכוונו לבקש מהם, להשתמש' בכמה משיריהם להצגה שלנו. השיחה, שנערכה עם חברי החוג וחבריהם לאחר המופע, גלשה למישחקי אימפרוביזציה משותפים ולהחלפת דיעות ושאלות.

"במיפגש בלס הרצון להתקרב ולהתיידד, ועימו - החשדנות מפני המבקר מבחוח. פתיחות לביקורת נגד יחס המימסד לי שלומי, ועימה - גיסיון לבקר ולתקוף את אורח־החיים האישיים והקהילתיים. אחרי שחזרנו לחיפה חשנו שכדאי להעביר להצגה את המיפגש כולו, כיחידה אחת."

אי אשם יצחק שומאלי, איש משרד־החינוך (מימין) יצא בזעם נגד ההצגה. הוא האשים את השחקנים בניסיון ליצור פרובוקציה ומרד נגד האשכנזים במדינה. דבריו עוררו בקהל גלי צחוק וזעם. בתמונה למעלה: היפות של הבירה הופיעו להצגה במיבחר תלבושות־הערב שלהן.